

บทที่ 2

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยทั่วไปการศึกษาที่มาของความเจริญเติบโตทางด้านอุปทานนั้นมักอาศัยแนวคิดการวิเคราะห์บัญชีของความเจริญเติบโต (growth accounting analysis) เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีคือ การวิเคราะห์แบบมีพารามิเตอร์ (parametric approach) และการวิเคราะห์แบบไม่มีพารามิเตอร์ (non - parametric approach) สำหรับในประเทศไทยได้มีผู้นำวิธีการทั้ง 2 วิธีมาใช้ในการศึกษาที่มาของความเจริญเติบโตทั้งในระดับมหภาคและจุลภาคดังนี้

Wilaiwan Wannitikul (1972) ได้ทำการศึกษาความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตในประเทศไทยทั้งในภาพรวมและสาขาเศรษฐกิจหลักอันได้แก่ สาขาเกษตรและนอกสาขาเกษตรในช่วงปี ค.ศ. 1950 - 1969 โดยใช้การวิเคราะห์บัญชีของความเจริญเติบโตแบบมีพารามิเตอร์ ซึ่งนับว่าเป็นงานศึกษาในยุคต้นๆ ที่ได้้นำการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาที่มาของความเจริญเติบโตในประเทศไทย ในการวิเคราะห์ในภาพรวมนั้น Wilaiwan ได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตรวม (aggregate production function) รูปแบบ Cobb - Douglas ที่มีปัจจัยทุน แรงงาน และที่ดินเป็นปัจจัยการผลิต ภายใต้วิธีการของ Denison - Solow Approach และ Tinbergen's Approach ที่มีเวลา (time) เป็นตัวแปรตัวหนึ่งในฟังก์ชันการผลิต สำหรับการวิเคราะห์ในภาคเกษตรได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตรวมในรูปแบบ Cobb - Douglas ที่มีปัจจัยทุน และที่ดิน เป็นปัจจัยการผลิตภายใต้วิธีการของ Tinbergen และใช้ฟังก์ชันการผลิตรวมรูปแบบ Cobb - Douglas ที่มีปัจจัยทุน และแรงงานเป็นปัจจัยการผลิต ภายใต้กรอบแนวคิดของ Denison - Solow Approach สำหรับนอกภาคเกษตรดังสมการต่อไปนี้

$$Y_1 = AK_1^\alpha L_1^\beta N^{(1-\alpha-\beta)} e^{\lambda_1} \quad (\text{Tinbergen's Approach})$$

$$Y_1 = AK_1^\alpha L_1^\beta N^{(1-\alpha-\beta)} \quad (\text{Denison - Solow Approach})$$

$$Y_2 = A' K_2^\alpha L_2^{(1-\alpha)}$$

$$Y_3 = AK_3^\alpha N^{(1-\alpha)} e^{\lambda_3}$$

โดยที่ $Y_1 = \text{GDP ของทั้งประเทศ}$
 $K_1 = \text{สต็อกของทุนทั้งประเทศ}$
 $L_1 = \text{จำนวนแรงงานทั้งประเทศ}$
 $N = \text{เนื้อที่ทำการเพาะปลูกทั้งประเทศ}$
 $Y_2 = \text{GDP ของสาขาการผลิตนอกภาคเกษตร}$
 $K_2 = \text{สต็อกของทุนของสาขาการผลิตนอกภาคเกษตร}$
 $L_2 = \text{จำนวนแรงงานในสาขาการผลิตนอกภาคเกษตร}$
 $Y_3 = \text{GDP ของภาคเกษตร}$
 $K_3 = \text{สต็อกของทุนของภาคเกษตร}$
 $t = \text{เวลา}$
 $\lambda = \text{อัตราความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตโดยเฉลี่ย}$
 $\alpha = \text{ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยทุน (capital share) ในภาพรวม}$
 $\beta = \text{ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยแรงงาน (labor share) ในภาพรวม}$
 $(1-\alpha-\beta) = \text{ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยที่ดิน (rent) ในภาพรวม}$
 $(1-\alpha) = \text{ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยแรงงาน (labor share) ในสาขานอกภาคเกษตรและส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยที่ดิน (rent) ในสาขาภาคเกษตร}$

ในการประมาณค่าส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยการผลิต (factor share income) นี้ Wilaiwan ได้แบ่งการพิจารณาเศรษฐกิจออกเป็น 2 ระดับคือ การวิเคราะห์ในภาพรวมทั้งประเทศได้ประมาณค่าจากรายได้ประชาชาติจำแนกตามชนิดของรายได้ สำหรับในระดับสาขาการผลิตนั้น เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูล จึงได้ประมาณค่าส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยการผลิตจากสมการถดถอยของฟังก์ชันการผลิตโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา อย่างไรก็ตามการประมาณค่าด้วยวิธีนี้ไม่ถูกต้องนัก เนื่องจากการใช้ค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณได้จากสมการถดถอยเป็นตัวแทนของส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยการผลิตจะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่ออยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ตลาดปัจจัยการผลิตและตลาดผลผลิตจะต้องเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์

สำหรับการประมาณค่าปัจจัยการผลิตนั้น Wilaiwan ได้คำนวณ effective labor force ขึ้นตามวิธีการของ Trescott เพื่อใช้ในการประมาณค่าปัจจัยแรงงาน ส่วนการประมาณค่าปัจจัยทุนนั้นได้ใช้สต็อกของทุนทั้งหมดที่ได้คำนวณขึ้นเช่นเดียวกับวิธีการของ Trescott ดังนี้

$$\text{สต็อกของทุนทั้งหมด} = \text{สต็อกของทุนคงที่} + \text{การลงทุน}$$

โดยสต็อกของทุนคงที่คำนวณได้จาก

$$K_t = I_t + (1 - \delta)K_{t-1}$$

- โดยที่ K_t = สต็อกของทุนในปีปัจจุบัน
 I_t = การสะสมทุน
 δ = อัตราค่าเสื่อมราคา ซึ่งสมมติให้เท่ากับ 7.5%
 K_{t-1} = สต็อกของทุนในปีก่อน

ผลการศึกษาพบว่า ถ้าวิเคราะห์ตามวิธีการของ Tinbergen ในช่วงปี ค.ศ. 1950 - 1969 ที่มาของความเจริญเติบโตในภาพรวมของประเทศเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ แต่ถ้าหากวิเคราะห์ตามวิธีการของ Denison - Solow ปรากฏว่า การเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตรวมมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตเท่าๆ กัน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 1950 - 1959 ประสิทธิภาพการผลิตรวมมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตมากกว่าการเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิต และได้ลดบทบาทลงในช่วงปี ค.ศ. 1960 - 1969

สำหรับการวิเคราะห์ในระดับสาขาการผลิตนั้นก็เช่นเดียวกัน พบว่าทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมีที่มาของความเจริญเติบโตเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ Wilaiwan จึงได้สรุปว่า ที่มาหลักของความเจริญเติบโตก็คือ การเพิ่มขึ้นในปัจจัยการผลิต ในขณะที่ประสิทธิภาพการผลิตรวมยังมีบทบาทไม่มากนัก ซึ่งเป็นปกติวิสัยสำหรับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งผลสรุปอันนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yukio Ikemoto (1986)

ต่อมา Paitoon Wiboonchutikula (1987) ได้ใช้การวิเคราะห์บัญชีของความเจริญเติบโตแบบไม่มีพารามิเตอร์ในการศึกษาความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของอุตสาหกรรมในประเทศไทยในช่วงปี ค.ศ. 1963 - 1979 ทั้งในภาพรวมและหมู่ใหญ่อุตสาหกรรม ตามการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมของประเทศไทย (3 digits TSIC) ซึ่งนับได้ว่าเป็นการนำแนวคิดการวิเคราะห์แบบไม่มีพารามิเตอร์มาใช้กับข้อมูลในระดับจุลภาคเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดย Paitoon ได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตรวมในรูปแบบทั่วไป (general form) ที่มีปัจจัยแรงงาน ทุน และปัจจัยขั้นกลางเป็นปัจจัยการผลิตเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ดังสมการ

$$Q_i(t) = f_i \{ L_i(t), K_i(t), M_i(t), t \}$$

โดยที่ $Q_i(t)$ = ผลผลิตที่แท้จริงของอุตสาหกรรมที่ i ณ เวลา t

- $L_i(t)$ = แรงงานที่ถูกจ้าง โดยอุตสาหกรรมที่ i ณ เวลา t
 $K_i(t)$ = ทูทางกายภาพที่ถูกใช้โดยอุตสาหกรรมที่ i ณ เวลา t
 $M_i(t)$ = ปัจจัยการผลิตขั้นกลางที่แท้จริงที่ถูกใช้โดยอุตสาหกรรมที่ i
 ณ เวลา t
 t = ตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลง (shift) ตามเวลา t

และสามารถประมาณความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมในอุตสาหกรรมแต่ละหมู่ได้ดังนี้

$$\frac{f_i, t^{(i)}}{Q_i(t)} = \{ \text{Ln} Q_i(t) - \text{Ln} Q_i(t-1) \} - \left[\left\{ \frac{\alpha(t) + \alpha(t-1)}{2} \right\} \cdot \{ \text{Ln} L_i(t) - \text{Ln} L_i(t-1) \} \right. \\ \left. + \left\{ \frac{\beta(t) + \beta(t-1)}{2} \right\} \cdot \{ \text{Ln} M_i(t) - \text{Ln} M_i(t-1) \} \right. \\ \left. + \left\{ 1 - \frac{\alpha(t) + \beta(t) + \alpha(t-1) + \beta(t-1)}{2} \right\} \cdot \{ \text{Ln} K_i(t) - \text{Ln} K_i(t-1) \} \right]$$

โดยที่ $\frac{f_i, t^{(i)}}{Q_i(t)}$ = ความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของ

อุตสาหกรรมที่ i ณ เวลา t

$\alpha(t)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยแรงงาน ณ เวลา t

$\beta(t)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยขั้นกลาง ณ เวลา t

$1 - \alpha(t) - \beta(t)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยทุน ณ เวลา t

นอกจากนี้ยังได้ทำการประมาณความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของอุตสาหกรรมในภาพรวมดังสมการต่อไปนี้

$$\frac{f_i(t)}{Q(t)} = \sum_{i=1}^n \frac{P_i(t)Q_i(t)}{\sum_{i=1}^n P_i(t)Q_i(t)} \left\{ \ln Q_i(t) - \ln Q_i(t-1) \right\}$$

$$- \left[\frac{\sum_{i=1}^n w_i(t)L_i(t)}{\sum_{i=1}^n P_i(t)Q_i(t)} \sum_{i=1}^n \frac{w_i(t)L_i(t)}{\sum_{i=1}^n w_i(t)L_i(t)} \cdot \left\{ \ln L_i(t) - \ln L_i(t-1) \right\} \right.$$

$$+ \frac{\sum_{i=1}^n P_i^m(t)M_i(t)}{\sum_{i=1}^n P_i(t)Q_i(t)} \sum_{i=1}^n \frac{P_i^m(t)M_i(t)}{\sum_{i=1}^n P_i^m(t)M_i(t)} \cdot \left\{ \ln M_i(t) - \ln M_i(t-1) \right\}$$

$$+ \left. \left\{ 1 - \frac{\sum_{i=1}^n w_i(t)L_i(t) + \sum_{i=1}^n P_i^m(t)M_i(t)}{\sum_{i=1}^n P_i(t)Q_i(t)} \right\} \cdot \sum_{i=1}^n \frac{P_i(t)Q_i(t) - w_i(t)L_i(t) - P_i^m(t)M_i(t)}{\sum_{i=1}^n \{P_i(t)Q_i(t) - w_i(t)L_i(t) - P_i^m(t)M_i(t)\}} \cdot \left\{ \ln K_i(t) - \ln K_i(t-1) \right\} \right]$$

โดยที่ $w_i(t)$ = อัตราค่าจ้างที่เป็นตัวเงินของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 $r_i(t)$ = อัตราค่าเช่าที่เป็นตัวเงินของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 $P_i^m(t)$ = ราคาของปัจจัยการผลิตขั้นกลางของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 $P_i(t)$ = ราคาของผลผลิตของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t

นอกจากนี้ Paitoon ยังได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของอุตสาหกรรม 3 ประเภทได้แก่ อุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า (import competing industries) อุตสาหกรรมที่มีได้ทดแทนการนำเข้า (non - import competing industries) และอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (exporting industries)

ในด้านข้อมูลปัจจัยการผลิตที่ใช้ในการประมาณค่าประสิทธิภาพการผลิตรวมนั้น สำหรับปัจจัยแรงงานเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูล Paitoon จึงใช้จำนวนแรงงานในการประมาณค่าโดยมิได้มีการวัดการเปลี่ยนแปลงทางคุณภาพของแรงงาน ส่วนปัจจัยทุนได้ใช้มูลค่าสต็อกของทุนที่ได้ประมาณขึ้นด้วยวิธีการเดียวกับ A. O. Krueger and B. Tuncer (1980) ดังสมการ

$$K_{ij}(t) = (1 - \delta)^t K_{ij}(0) + \sum_{s=0}^t (1 - \delta_{ij})^{t-s} \frac{GI_{ij}(t-s)}{PI_{ij}(t-s)}$$

- โดยที่ $K_{ij}(t)$ = มูลค่าที่แท้จริงของสต็อกของทุนชนิดที่ j ของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 $GI_{ij}(t)$ = การลงทุนเบื้องต้นที่ไหลไปสู่ทุนชนิดที่ j ของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 $PI_{ij}(t)$ = Investment Deflator ของทุนชนิดที่ j ของอุตสาหกรรม i ณ เวลา t
 δ_{ij} = อัตราค่าเสื่อมราคาของทุนชนิดที่ j ของอุตสาหกรรม i
 $K_{ij}(0)$ = สต็อกของทุนชนิดที่ j ที่แท้จริงเริ่มแรกของอุตสาหกรรม i

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 1963 - 1979 ความเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมทั้งในภาพรวมและหมู่ใหญ่อุตสาหกรรมเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ประสิทธิภาพการผลิตรวม (TFP) มีบทบาทไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม Paitoon ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1963 - 1970 และ ช่วงที่สองตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 - 1979 พบว่า ประสิทธิภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นมากในช่วงที่สอง จึงสรุปว่า บทบาทของปัจจัยการผลิตที่มีผลต่อความเจริญเติบโตของผลผลิตลดลง ในขณะที่ประสิทธิภาพการผลิตรวมหรือการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากในช่วงที่สองนั้นภาคอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนามากขึ้น ประกอบกับเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอุตสาหกรรมจากนโยบายทดแทนการนำเข้ามาเป็นนโยบายส่งเสริมการส่งออก นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของอุตสาหกรรมทั้ง 3 ประเภทพบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 1963 - 1979 อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกมีประสิทธิภาพการผลิตรวมสูงสุด

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ สะเก็ดดาว ชื่อว่าคณะ (2533) ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบเดียวกับงานศึกษาของ Wilaiwan Wannitikul (1972) ในการศึกษาที่มาของความเจริญเติบโตของผลผลิตในภาคเกษตรของภูมิภาคต่างๆ 8 ภูมิภาคในช่วงปี พ.ศ. 2504 - 2528 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่คาบเกี่ยวกับงานศึกษาของ Wilaiwan แต่ในขณะที่ Wilaiwan ได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตที่มีเพียงปัจจัยทุนและที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตเท่านั้น ดิเรกและสะเก็ดดาวกลับใช้ฟังก์ชันการผลิตที่มีปัจจัยการผลิตหลายตัวด้วยกัน ได้แก่ ที่ดิน การศึกษา ทุนการเกษตร การชลประทานและการวิจัยราคาปุ๋ย และราคาพืชผล ซึ่งในการกำหนดปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกันเช่นนี้จะทำให้ผลการศึกษาของ Wilaiwan กับ ดิเรกและสะเก็ดดาวมีความแตกต่างกัน ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป

ดิเรกและสะเก็ดดาวได้เลือกใช้ฟังก์ชันการผลิตรูปแบบ Cobb - Douglas ในการศึกษา และได้แบบจำลองที่ใช้ในการประมาณค่าที่มาของความเจริญเติบโตของผลผลิตในแต่ละภูมิภาคดังนี้

$$w_j d \ln y = a_0 + w_{j1} a_1 d \ln x_1 + \dots + w_{jk} a_k d \ln x_k$$

โดยที่ $y =$ ผลผลิต

$x_i =$ ปัจจัยการผลิตชนิด $i; i=1,2,\dots,k$

$w_j =$ สัดส่วนของมูลค่าผลผลิตรวมของแต่ละจังหวัดในภูมิภาคนั้นๆ

หรือ $w_j = y_j / \sum_{j \in R} y_j$; j หมายถึงรหัสจังหวัดภายในภูมิภาคนั้นๆ ($j \in R$)

นอกจากนี้ดิเรกและสะเก็ดดาวได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงแรกระหว่างปี พ.ศ. 2504 - 2520 และช่วงที่สองระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2528 ตามข้อสังเกตของ อัมมาร์ สยามวาลาที่ว่า แบบแผนการจำเริญเติบโตของภาคการเกษตรไทยน่าจะจำแนกออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงแรกเป็นยุคที่ทรัพยากรที่ดินไม่จำกัด และช่วงที่สองเป็นยุคที่ทรัพยากรที่ดินเริ่มมีจำกัด

ผลการศึกษารูปได้ว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2504 - 2528 ตัวแปรการศึกษามีผลต่อความเจริญเติบโตของผลผลิตมากที่สุดในทุกภูมิภาค ในขณะที่การขยายตัวของที่ดินมีบทบาทลดลง และราคาผลผลิตเริ่มมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่าแบบจำลองในการศึกษาของดิเรกและสะเก็ดดาวไม่ได้อธิบายถึงส่วนของผลผลิตที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระ (independent variables) ซึ่งก็คือประสิทธิภาพการผลิตรวม (TFP) แต่ก็อาจอธิบายได้ว่า การศึกษาการชลประทาน หรือการวิจัยก็เป็นส่วนหนึ่งของประสิทธิภาพการผลิตรวมนั่นเอง

Pranee Tinakorn and Chalongphob Sussangkarn (1996) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตในประเทศไทยทั้งในระดับเศรษฐกิจรวมและสาขาเศรษฐกิจหลักอีกครั้งหนึ่ง โดยมีระยะเวลาการศึกษาต่อจากงานศึกษาของ Wilaiwan Wannitikul (1972) คือ ในช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2533 แต่ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบไม่มีพารามิเตอร์ ซึ่งเป็นการนำวิธีการวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้กับข้อมูลระดับมหภาคเป็นครั้งแรกในประเทศไทย Pranee and Chalongphob ได้ใช้กรอบการวิเคราะห์แบบ Solow - Denison และใช้ฟังก์ชันการผลิตรวมในรูปแบบทั่วไป (general form) ในการวิเคราะห์ดังนี้

$$Y(t) = f(x(t), t)$$

โดยที่ $Y(t) =$ ผลผลิต ณ เวลา t

$x(t) = [x_1(t), x_2(t), \dots, x_n(t)]$ หรือ vector ของปัจจัยการผลิต n ชนิด

$t =$ เวลา

โดยการวิเคราะห์ในระดับเศรษฐกิจโดยรวมได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตที่มีปัจจัยที่ดิน ทุน และแรงงานเป็นปัจจัยการผลิต เมื่อหาอนุพันธ์ของตัวแปรเทียบกับเวลาและหาอัตราการเปลี่ยนแปลงแล้ว จะได้ว่า

$$\frac{Y'}{Y} = \alpha \frac{N'}{N} + \beta \frac{K'}{K} + \gamma \frac{L'}{L} + TFP$$

โดยที่ (..'..) แสดงถึงค่าอนุพันธ์เมื่อเทียบกับเวลาของตัวแปร

Y = ผลผลิต

N = ปัจจัยแรงงาน

K = ปัจจัยทุน

L = ปัจจัยที่ดิน

α = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยแรงงาน

β = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยทุน

γ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยที่ดิน

TFP = ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวม

สำหรับการวิเคราะห์ในระดับสาขาเศรษฐกิจได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตที่มีเฉพาะปัจจัยทุน และแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตเท่านั้น โดย Pranee and Chalongphob ได้สมมติให้การใช้ปัจจัยที่ดินและปัจจัยทุนมีการขยายตัวในอัตราที่เท่ากัน ก็จะได้ว่า

$$\frac{Y'}{Y} = \alpha \frac{N'}{N} + (\beta + \gamma) \frac{K'}{K} + TFP$$

นอกจากนี้ในการศึกษาของ Pranee and Chalongphob นอกจากจะวัดปัจจัยแรงงาน ในเชิงปริมาณแล้ว ยังได้พยายามวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพอีกด้วย โดยใช้คุณสมบัติของ ปัจจัยแรงงานอันได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา มาเป็นตัวปรับคุณภาพของปัจจัยแรงงาน เช่น เดียวกับการศึกษาของ Nishimizu and Hulten (1978) และสำหรับการวัดปัจจัยแรงงานใน เชิงปริมาณนั้น เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ ได้ใช้ทั้งข้อมูลจำนวนแรงงาน และชั่วโมงการทำงาน และใช้ข้อมูลมูลค่าสต็อกของทุนที่ประมาณขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการประมาณค่าปัจจัยทุน

ผลการศึกษารูปได้ว่า ความเจริญเติบโตของผลผลิตทั้งในระดับเศรษฐกิจโดยรวมและระดับสาขาเศรษฐกิจนั้นเป็นผลมาจากปัจจัยการผลิตเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีหรือประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมนั้นมีผลต่อความเจริญเติบโตไม่มากนักเช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Paitoon Wiboonchutikul (1987) นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อมีการวัดการเปลี่ยนแปลงในเชิงคุณภาพของแรงงานแล้ว จะทำให้ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมมีค่าลดลง

วรรณภา คล้ายสวน (2540) ได้ทำการศึกษาแหล่งที่มาของความเจริญเติบโตทั้งในภาพรวมและสาขาเศรษฐกิจหลักเช่นเดียวกับ Pranee Tinakorn and Chalongphob Sussangkarn (1996) แต่ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบมีพารามิเตอร์โดยใช้ฟังก์ชันการผลิตในรูปแบบ Cobb - Douglas ที่มีปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตดังนี้

$$Q_i = AK_i^\alpha L_i^\beta$$

$$\ln Q_i = \ln A_i + \alpha \ln K_i + \beta \ln L_i$$

- โดยที่ Q_i = ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (GDP) ของสาขาเศรษฐกิจที่ i
- K_i = สต็อกของทุนของสาขาเศรษฐกิจที่ i
- L_i = จำนวนแรงงานของสาขาเศรษฐกิจที่ i
- A_i = ระดับเทคโนโลยีของสาขาเศรษฐกิจที่ i
- α = ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตอันเนื่องมาจากปัจจัยทุน
- β = ค่าความยืดหยุ่นของผลผลิตอันเนื่องมาจากปัจจัยแรงงาน
- i = สาขาเศรษฐกิจที่ i ; $i = 1, 2, 3$ และ 4

วรรณภาได้ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆของสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least square : OLS) แล้วนำค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้คือ ความยืดหยุ่นของผลผลิตอันเนื่องมาจากปัจจัยทุน และความยืดหยุ่นของผลผลิตอันเนื่องมาจากปัจจัยแรงงาน มาวิเคราะห์หาแหล่งที่มาของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้วรรณภายังได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 - 2524 และช่วงที่สองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2537 (โดยให้เหตุผลว่า พ.ศ. 2525 เป็นช่วงเริ่มแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 ที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก) เพื่อทำการทดสอบการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใน 2 ช่วงเวลาโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance : ANOVA) ประยุกต์กับสมการการผลิตแบบ Cobb - Douglas

และในการศึกษาของวรรณภาได้ใช้ข้อมูลสต็อกของทุนที่ได้ประมาณขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการประมาณค่าปัจจัยทุน และใช้ข้อมูลจำนวนแรงงานในการประมาณค่าปัจจัยแรงงาน

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ในช่วงที่สองปัจจัยทุนและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโดยรวมเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงแรก แต่อย่างไรก็ตามอัตราการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีก็ยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำ ในขณะที่ปัจจัยแรงงานมีบทบาทลดลง หากพิจารณาในระดับสาขาเศรษฐกิจหลักพบว่า ความเจริญเติบโตของสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการเป็นผลมาจากปัจจัยทุนมากขึ้น ในขณะที่บทบาทของปัจจัยทุนที่มีต่อความเจริญเติบโตของสาขาสาธารณูปโภคได้ลดลงอย่างมาก และจากการทดสอบระดับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใน 2 ช่วงเวลา สรุปได้ว่า ในภาพรวมของประเทศและสาขาสาธารณูปโภคมีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบเป็นกลาง (neutral technological change) สำหรับสาขาเกษตรกรรม สาขาอุตสาหกรรม และสาขาบริการและอื่นๆ มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบไม่เป็นกลางโดยเน้นลักษณะการประหยัดแรงงาน (labor - saving technological change)

สำหรับผลการศึกษาเกี่ยวกับที่มาของความเจริญเติบโตในต่างประเทศนั้นมีอยู่มากมายหลายชิ้น อาทิเช่น M. Nishimisu and C. R. Hulten (1978) ได้ทำการศึกษาที่มาของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นทั้งในภาพรวมและแต่ละสาขาการผลิตในช่วงปี ค.ศ. 1955 - 1971 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบไม่มีพารามิเตอร์ และใช้ฟังก์ชันการผลิตในรูปแบบทั่วไปที่มีปัจจัยทุน แรงงาน และปัจจัยขั้นกลางเป็นปัจจัยการผลิตตั้งสมการ

$$Q_i = A_i F^i(L_i, K_i, X_i)$$

โดยที่ Q_i = ผลผลิตเบื้องต้นของสาขาการผลิตที่ i

L_i = ปัจจัยแรงงานของสาขาการผลิตที่ i

K_i = ปัจจัยทุนของสาขาการผลิตที่ i

X_i = ปัจจัยขั้นกลางของสาขาการผลิตที่ i

A_i = ดัชนีประสิทธิภาพแบบ Hicksian (Hicksian efficiency index) ของสาขาการผลิตที่ i

และสามารถคำนวณหาที่มาของความเจริญเติบโตในแต่ละสาขาการผลิตได้จากสมการ

$$\frac{A'_i}{A_i} = \frac{Q'_i}{Q_i} - \left[\sum_i \frac{w_i L_{ii}}{p_i Q_i} \frac{L'_{ii}}{L_{ii}} + \sum_k \frac{c_k K_{ki}}{p_i Q_i} \frac{K'_{ki}}{K_{ki}} + \sum_j \frac{p_j X_{ji}}{p_i Q_i} \frac{X'_{ji}}{X_{ji}} \right]$$

โดยที่ (..) เหนือตัวแปรใดหมายถึงค่าอนุพันธ์เมื่อเทียบกับเวลา

p_i = ราคาผลผลิตที่แท้จริงของสาขาการผลิตที่ i

w_i = ราคาของปัจจัยแรงงานชนิด 1 ที่แท้จริง

c_k = ราคาของปัจจัยทุนชนิด k ที่แท้จริง

p_j = ราคาของปัจจัยขั้นกลางชนิด j ที่แท้จริง

A'_i/A_i = อัตราความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพแบบ Hicksian (growth rate of the Hicksian efficiency parameter) ของสาขาการผลิตที่ i

L_{ii} = ปัจจัยแรงงานชนิด 1 ที่ใช้ในสาขาการผลิตที่ i

K_{ki} = ปัจจัยทุนชนิด k ที่ใช้ในสาขาการผลิตที่ i

X_{ji} = ปัจจัยขั้นกลางชนิด j ที่ใช้ในสาขาการผลิตที่ i

สำหรับการวิเคราะห์ในภาพรวม ได้กำหนดให้ฟังก์ชันการผลิตเป็นฟังก์ชันของปัจจัยทุน และปัจจัยแรงงานเท่านั้น และสามารถคำนวณหาที่มาของความเจริญเติบโตในภาพรวมได้จากสมการ

$$A = \frac{\sum_i p_i Y_i}{\sum_i p_i Y_i} \frac{Y'_i}{Y_i} - \left[\sum_i \sum_i \frac{w_i L_{ii}}{p_i Y_i} \frac{L'_{ii}}{L_{ii}} + \sum_i \sum_k \frac{c_k K_{ki}}{p_i Y_i} \frac{K'_{ki}}{K_{ki}} \right]$$

$$\therefore A = \frac{\sum_i p_i Q_i}{\sum_i p_i Y_i} \frac{A'_i}{A_i}$$

โดยที่ A = อัตราการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพโดยรวม (aggregate rate of productivity change)

Y_i = ความต้องการขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตที่ i

นอกจากนี้ Nishimizu and Hulten ยังได้ประมาณค่าปัจจัยการผลิตขึ้นเพื่อใช้ในการคำนวณที่มาของความเจริญเติบโตดังนี้ สำหรับปัจจัยแรงงานได้มีการวัดทั้งเชิงปริมาณและ

การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพโดยใช้คุณสมบัติของแรงงาน 5 ประการ ได้แก่ อาชีพ เพศ ขนาดของหน่วยผลิต อายุ และการศึกษา ดังสมการ

$$\frac{L'_i}{L_i} = \frac{M'_i}{M_i} + \frac{H'_i}{H_i} + \sum_k \sum_i \sum_m \sum_n \left\{ \frac{w_{klmn,i} L_{klmn,i}}{\sum_k \sum_i \sum_m \sum_n w_{klmn,i} L_{klmn,i}} \times \frac{e'_{klmn,i}}{e_{klmn,i}} \right\}$$

โดยที่ M_i = จำนวนแรงงานในสาขาการผลิตที่ i
 H_i = ชั่วโมงการทำงานโดยเฉลี่ยในสาขาการผลิตที่ i
 $e_{klmn,i}$ = สัดส่วนของชั่วโมงการทำงานทั้งหมดในสาขาการผลิตที่ i ที่จำแนกตามคุณสมบัติของแรงงาน (proportion of total sectoral man-hours worked by different types of workers)

แต่เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูล ในการคำนวณค่าความเจริญเติบโตของปัจจัยแรงงาน จึงได้จำแนกความแตกต่างออกเพียง 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกใช้คุณสมบัติ อายุ อาชีพ เพศ ขนาดของหน่วยผลิต และกลุ่มที่สองใช้การศึกษา อาชีพ เพศ ขนาดของหน่วยผลิตในการวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ

สำหรับปัจจัยทุนนั้น Nishimizu and Hulten ได้คำนวณอัตราความเจริญเติบโตของปัจจัยทุนจากสมการ

$$\frac{K'_i}{K_i} = \frac{\sum_k c_{ki} K_{ki} K'_{ki}}{\sum_k c_{ki} K_{ki} K_{ki}}$$

โดยที่ c_{ki} = ราคาเช่า (rental price) ของปัจจัยทุนชนิด k ในสาขาการผลิตที่ i
 K_{ki} = ปริมาณทุนหมุนเวียนของปัจจัยทุนชนิด k ในสาขาการผลิตที่ i

โดยในการวิเคราะห์ได้แบ่งปัจจัยทุนออกเป็น 9 ประเภท ได้แก่ อาคารที่อยู่อาศัย อาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เครื่องจักร พาหนะขนส่งทางน้ำ พาหนะขนส่งทางบก และอากาศ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ดิน และสินค้านำเข้า

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี ค.ศ. 1955 - 1971 ที่มาของความเจริญเติบโตในภาพรวมของประเทศ (ไม่ว่าจะใช้มูลค่าทุนที่ได้จากการประมาณขึ้นเองหรือจาก National Wealth Survey ในการประมาณปัจจัยทุน) นั้นเป็นผลมาจากปัจจัยทุนมากที่สุด สำหรับผลการศึกษาในแต่ละสาขา

การผลิตพบว่า 3 ใน 4 ของความเจริญเติบโตของผลผลิตในทุกสาขาการผลิตเป็นผลมาจากปัจจัยทุนและปัจจัยขั้นกลาง โดย 8 ใน 10 ของสาขาการผลิต ความเจริญเติบโตของผลผลิตมาจากปัจจัยทุนและปัจจัยขั้นกลางเกินกว่าร้อยละ 73 ของความเจริญเติบโตของผลผลิต ยกเว้นสาขาการเกษตรป่าไม้ และประมงที่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตมากที่สุด ในขณะที่ปัจจัยแรงงานมีบทบาทเพียงเล็กน้อยต่อความเจริญเติบโตในทุกๆ สาขาการผลิต

A. O. Krueger and B. Tuncer (1980) ได้ทำการศึกษาถึงความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของภาคอุตสาหกรรมของประเทศตุรกีในช่วงปี ค.ศ. 1963 - 1976 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์และรูปแบบฟังก์ชันเช่นเดียวกับงานศึกษาของ M. Nishimizu and C. R. Hulten (1978) ดังสมการ

$$X_t = A_t f(V_1, \dots, V_j, \dots, V_m)$$

โดยที่ X_t = ผลผลิต ณ เวลา t

V_j = ปัจจัยการผลิตชนิดที่ j ; $j = 1, 2, \dots, j, \dots, m$

A_t = การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบเป็นกลางของ Hicks (Hicks-neutral technical change) ณ เวลา t

และสามารถคำนวณหาความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมได้จากสมการ

$$\frac{dA_t}{A_t} = \frac{dX}{X} - \alpha_1 \frac{dV_1}{V_1} - \dots, -\alpha_j \frac{dV_j}{V_j} \dots, -\alpha_m \frac{dV_m}{V_m}$$

โดยที่ α_j = ความยืดหยุ่นของผลผลิตอันเนื่องมาจากปัจจัยการผลิตที่ j ; $j = 1, 2, \dots, j, \dots, m$

หรือ α_j = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยการผลิตที่ j

Krueger and Tuncer ได้กำหนดให้ฟังก์ชันการผลิตรวมเป็นฟังก์ชันของปัจจัยทุน (capital) ปัจจัยแรงงาน (labor) และปัจจัยขั้นกลาง (purchased inputs) โดยในการประมาณค่าปัจจัยการผลิตต่างๆ นั้น Krueger and Tuncer ได้ใช้จำนวนแรงงานในการประมาณค่าปัจจัยแรงงาน และใช้มูลค่าสต็อกของทุนที่ได้ประมาณขึ้นโดย State Planning Organization ในการประมาณค่าปัจจัยทุน อย่างไรก็ตาม Krueger and Tuncer ได้พยายามที่จะประมาณค่าสต็อกของทุนขึ้นเองโดยการหักค่าเสื่อมราคาออกแล้วบวกเพิ่มด้วยการลงทุนครั้งใหม่ แต่เนื่องจากสต็อกของทุนที่ประมาณ

ขึ้นนั้นทำให้การคำนวณอัตราความเจริญเติบโตของสต็อกของทุนในอุตสาหกรรมที่รับการส่งเสริม นั้นต่ำเกินไป จึงไม่นำสต็อกของทุนที่ได้ประมาณขึ้นมาใช้ในการคำนวณความเจริญเติบโต

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปีที่ทำการศึกษาค่าความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิต รวมของภาคอุตสาหกรรมของประเทศตุรกีต่ำและมีแนวโน้มลดลง เมื่อพิจารณาในระดับสาขา การผลิต ถึงแม้ว่าจะไม่พบแบบแผนการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการผลิตที่แน่นอน แต่พอ สรุปได้ว่า ความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมของอุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรม ทดแทนการนำเข้ามีแนวโน้มลดลงมากกว่าอุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมดั้งเดิม ถึงแม้ว่าเมื่อ เปรียบเทียบแล้วอัตราความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิตรวมในอุตสาหกรรมทดแทน การนำเข้าจะสูงกว่าอุตสาหกรรมดั้งเดิมก็ตาม Krueger and Tuncer ได้สรุปว่า อาจเป็นผลของ นโยบายอุตสาหกรรมที่เน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าที่ตุรกีได้เริ่มใช้ในระหว่างปี ค.ศ. 1963 - 1964 นอกจากนี้ยังพบว่า อุตสาหกรรมที่เป็นของภาครัฐมีอัตราความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพ การผลิตรวมสูงกว่าอุตสาหกรรมที่เป็นของภาคเอกชน ซึ่งผลการศึกษานี้เป็นที่น่าสงสัยอย่างยิ่ง Krueger and Tuncer จึงพยายามอธิบายว่า ในการวิเคราะห์มีข้อจำกัดบางอย่างซึ่งอาจส่งผลต่อผล การศึกษาได้

นอกจากนี้ Yukio Ikemoto (1986) ยังได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เช่นเดียวกับ M. Nishimizu and C. R. Hulten (1978) และ A. O. Kruger and B. Tuncer (1980) ในการศึกษาความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีของประเทศต่างๆ ในแถบเอเชีย 10 ประเทศ ในช่วงปี ค.ศ. 1970 - 1980 โดยแบ่ง การศึกษาออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกศึกษาถึงระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในแต่ละ ประเทศ และส่วนที่สองศึกษาถึงที่มาของความแตกต่างในระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใน ระหว่าง 2 ประเทศ ณ จุดของเวลาที่กำหนดให้ ซึ่งผลดังกล่าวได้นำมาใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 2 ประการคือ

1. Verdoorn's law ที่ว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเจริญเติบโตของประสิทธิ ภาพการผลิต (productivity growth) และอัตราความเจริญเติบโตของผลผลิต (growth rate of output)

2. Gerschenkran's "borrowed technology" ที่ว่า ประเทศที่มีระดับเทคโนโลยีต่ำ สามารถมีอัตราความเจริญเติบโตในอัตราที่สูง (high GDP growth) ได้ด้วยการบรรลุถึงความเจริญ เติบโตของประสิทธิภาพการผลิตที่สูง (high productivity growth) โดยการนำเข้าความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีจากต่างประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าประเทศใดเมื่อบรรลุถึงระดับเทคโนโลยี ที่สูงกว่าแล้ว และมีการนำเข้าเทคโนโลยีเพียงเล็กน้อย ประเทศนั้นอาจมีประสิทธิภาพการผลิต ในส่วนที่ลดลง

ในการศึกษาทั้ง 2 ส่วน Ikemoto ได้ใช้ฟังก์ชันการผลิตรวม (aggregate production function) ที่มีปัจจัยทุนภายในประเทศ (domestic capital input) ทุนที่มีการนำเข้า (imported capital input) และแรงงาน (labor) เป็นปัจจัยการผลิต ดังสมการ

$$Y = F(K_d, K_m, L, T)$$

โดยที่ Y = ผลผลิต
 K_d = ปัจจัยทุนภายในประเทศ
 K_m = ปัจจัยทุนที่มีการนำเข้า
 L = ปัจจัยแรงงาน
 T = เวลา

ซึ่งสามารถคำนวณหาระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของแต่ละประเทศได้จาก
 สมการ

$$\bar{V}_T = [\ln Y(T) - \ln Y(T-1)] - \bar{V}_{K_d} [\ln K_d(T) - \ln K_d(T-1)] \\ - \bar{V}_{K_m} [\ln K_m(T) - \ln K_m(T-1)] - \bar{V}_L [\ln L(T) - \ln L(T-1)]$$

เมื่อ

$$\bar{V}_{K_d} = [V_{K_d}(T) + V_{K_d}(T-1)]/2$$

$$\bar{V}_{K_m} = [V_{K_m}(T) + V_{K_m}(T-1)]/2$$

$$\bar{V}_L = [V_L(T) + V_L(T-1)]/2$$

$$\bar{V}_T = [V_T(T) + V_T(T-1)]/2$$

โดยที่ $\bar{V}_T$ = ดัชนีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีแบบ translog (translog index of technical change)

$V_{K_d}(T)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยทุนภายในประเทศ ณ เวลา T

$V_{K_m}(T)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยทุนที่มีการนำเข้า ณ เวลา T

$V_L(T)$ = ส่วนแบ่งรายได้ของปัจจัยแรงงาน ณ เวลา T

และสามารถคำนวณที่มาของความแตกต่างในระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในระหว่าง 2 ประเทศ ณ จุดของเวลาที่กำหนดให้ได้จากสมการ

$$\begin{aligned}\tilde{V}_D &= [\ln Y(A) - \ln Y(B)] - \tilde{V}_{Kd} [\ln Kd(A) - \ln Kd(B)] \\ &\quad - \tilde{V}_{Km} [\ln Km(A) - \ln Km(B)] - \tilde{V}_L [\ln L(A) - \ln L(B)]\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{เมื่อ } \tilde{V}_{Kd} &= [V_{Kd}(A) + V_{Kd}(B)]/2 \\ \tilde{V}_{Km} &= [V_{Km}(A) + V_{Km}(B)]/2 \\ \tilde{V}_L &= [V_L(A) + V_L(B)]/2 \\ \tilde{V}_D &= [V_D(A) + V_D(B)]/2\end{aligned}$$

โดยที่ตัวอักษรในวงเล็บ (A), (B) หมายถึง ประเทศ A และประเทศ B ตามลำดับ และ

$\tilde{V}_D$ = คำนวณของความแตกต่างในระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบ

translog (translog index of difference in levels of technology) ใน

ระหว่าง 2 ประเทศ ณ จุดของเวลาที่กำหนดให้

สำหรับการประมาณค่าปัจจัยการผลิต Ikemoto ได้ใช้จำนวนแรงงานในการประมาณค่าปัจจัยแรงงาน และเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านข้อมูลจึงไม่สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของแรงงานได้ ส่วนการประมาณค่าปัจจัยทุนนั้น เนื่องจากไม่มีวิธีการใดที่สามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการผลิตรวมออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่มาจากต่างประเทศ และส่วนที่มีอยู่ภายในประเทศได้ ดังนั้น Ikemoto จึงใช้แนวคิดสต็อกของทุนที่มีการนำเข้าซึ่งอาจครอบคลุมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ในต่างประเทศ ซึ่งอาจใช้เป็นตัวแทนของประสิทธิภาพการผลิตรวมส่วนที่มาจากต่างประเทศได้ โดยแบ่งปัจจัยทุนออกเป็น 2 ประเภทคือ ปัจจัยทุนภายในประเทศ และปัจจัยทุนที่มีการนำเข้า และใช้สต็อกของทุนในการประมาณค่าปัจจัยทุน ซึ่งสต็อกของทุนภายในประเทศจะมีค่าเท่ากับสต็อกของทุนทั้งหมดลบด้วยสต็อกของทุนที่มีการนำเข้า

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ไต้หวันและเกาหลีเป็นประเทศที่มีระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงสุด ในขณะที่อินเดียมีระดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่ำที่สุด ส่วนประเทศอื่นๆ จะอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วได้แก่ ญี่ปุ่น ฮังการี และสิงคโปร์ พบว่า ที่มาของความเจริญเติบโตเป็นผลมาจากปัจจัยทุนเป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ M. Nishimizu and C. R. Hulten (1978) ในประเทศญี่ปุ่น ในขณะที่อินเดียและฟิลิปปินส์ ปัจจัยแรงงานมีบทบาทต่อความเจริญเติบโตมากที่สุด นอกจากนี้ Ikemoto ยังพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเจริญเติบโตของประสิทธิภาพการผลิต และอัตราความเจริญเติบโตของผลผลิต ยกเว้นประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮังการี และมาเลเซีย ซึ่งอธิบายได้ด้วยสมมติฐาน Gerschenkran's "borrowed technology"